KECSKEMÉTI KATONA JÓZSEF SZÍNHÁZ

1973-74

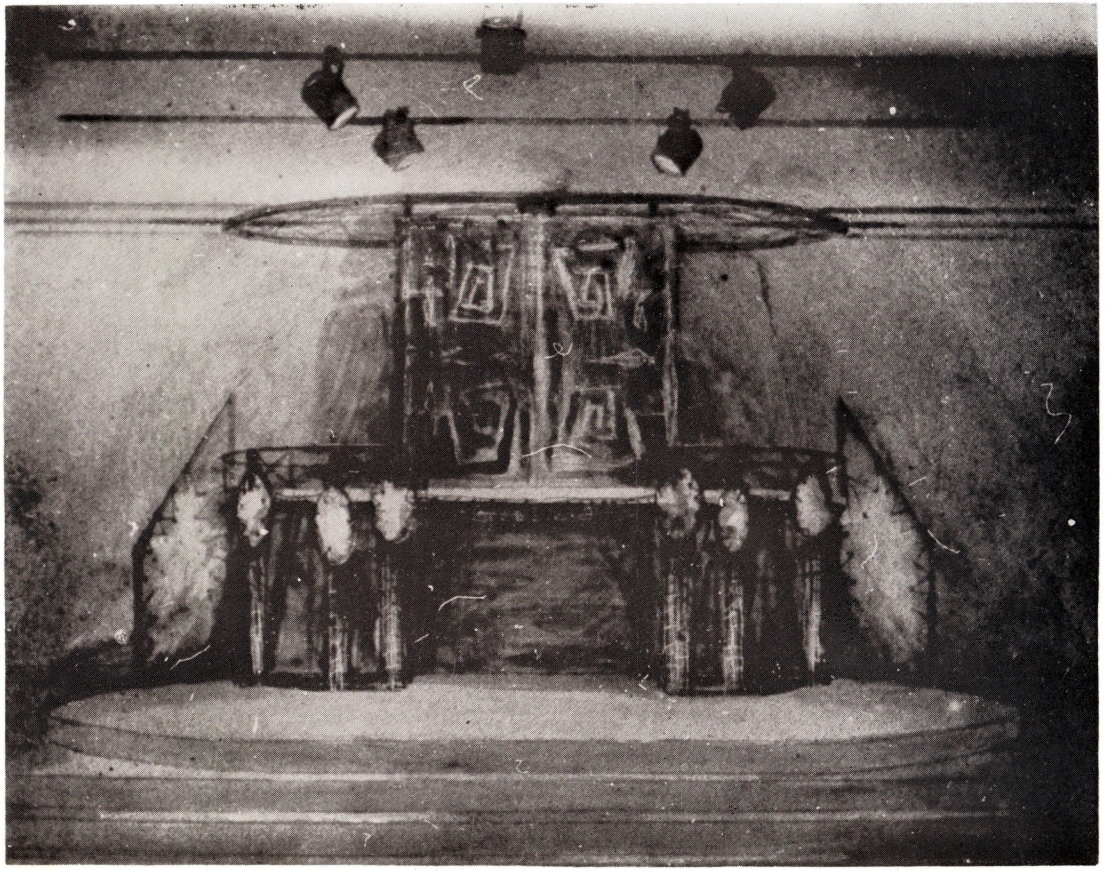

● Csányi Árpád színpadterve
(Fotó: Szomor Tamás)

● A címlap Cseh Éva grafikusművész munkája

W. Shakespeare

Troilus és Cressida

Színmű 2 részben

Fordította: Szabó Lőrinc

Troilus	Farády István
Cressida	Szakács Eszter
Agamemnon	Fekete Tibor Jászai-díjas
Priamus	Perényi László
Hector	Tolnai Miklós
Paris	Uri István
Ajax	Varsa Mátyás
Achilles	Trokán Péter
Ulysses	Major Pál
Pandarus	Lengyel János
Diomedes	Hetényi Pál
Patroclus	Szilárdy István
Nestor	Kölgyesi György
Menelaus	Juhász Tibor
Calchas	Szalma Sándor
Thersites	Székhelyi József
Aeneas	Gyulai Antal
Antenor	Nedelkovits Antal
Helenus	Torma István
Helena	Kalmár Zsuzsa
Andromache	Faluhelyi Magda
Cassandra	Biluska Annamária

Az előadásban részt vesznek: Jancsik Ferenc, Teszáry Gábor, Szomor Tamás, Kemecsi Ferenc

Díszlettervező: Csányi Árpád Jászai-díjas

Jelmeztervező: Poós Éva

A rendező munkatársa: Teszáry Gábor

Rendező: Ruszt József

Coriolanus 1964
Lengyel János és Bárdy György

Vízkereszt 1960
Mezey Lajos, Baracsi Ferenc, Szigeti András

A jobb oldali alsó sorban: Hamlet 1972
Stefanik Irén, Székhelyi József, Faluhelyi Magda, Fekete Tibor

Shakespeare sikerek a kecskeméti színpadon

Vihar 1967
Moór Marianne,
Szilágyi Tibor

Makrancos hölgy 1965
Szegedi Erika,
Agárdy Ilona

III. Richárd 1973
Uri István,
Piróth Gyula

Shakespeare:

Troilus és Cressida

Részletek Székely György tanulmányából. Európa Kiadó, Shakespeare összes művei 1961.

A Troilus és Cressida sok fejtörést okozott a kutatóknak. Ellentmondó adataink vannak első előadásának idejéről. Már az 1623-as fólia kiadói zavarban voltak műfaji hovatartozását illetően. A kritikusok a darabot hol nagyon jónak, hol nagyon rossznak tartották. És valóban, a Troilus-ban minden másképpen történik, mint ahogy várni lehetne. Heine mondta róla, hogy olyan ez a mű, mintha „Melpomené egy grizett-bálon járna vad táncot; sápadt ajkain pimasz vigyor, s szívében a halál." Shakespeare talán egyszer sem szakadt el annyira korának általános szemléletétől, a szokásos írás- és jellemzésmódtól, mint ebben a darabjában. Miről szól ez a mű? Van központi gondolata, melyhez viszonyítani lehet helyzeteit, jellemeit? . . .

. . . A trójai haditanácsban Troilus is kimondja a körülöttük zajló ellenségeskedés igazi okát: a becsvágy a „nagyszerű tettek sarkantyúja". De mihelyt a becsvágy öncéllá válik, megbomlik a rend, s a hírnévért mindenre, minden aljasságra kész embert szabad prédává alacsonyítja, elárulja a szent eszményeket, zűrzavarba rántja a világot. Minden a visszájára fordul, s a hatalmaskodó nagyok kezében pusztul a nép. Diomedes mondja el a darabban a háború cégéréről, ürügyéről, a szépséges és feslett Helenáról: „Amióta beszél, Nem mondott annyi jó szót, mint ahány Halt érte kínban görög és trojján." — A Troilus arról szól, hová jut a világ, ha elárulja az eszményeket, és az egyéni érdek és becsvágy pusztító tüzét bocsátja rá a társadalomra.

. . . Abban a világban, melyet Shakespeare-nek ez a darabja tükröz, minden a visszájára fordult. Az eszmények lelepleződtek, a nevek mást takarnak, az emberek silányak. Egy embertelenné vált világ rémképét festi Shakespeare ebben a műben, kímélet és engesztelés nélkül. A remény nélküli kiábrándulás hangja ez. Keserűbb dráma, mint az Athéni Timon, mert abban Alcibiades győzelmével az erény, a béke és rend diadalmaskodik. A Troilus és Cressida egy kerítő mocskolódásaival fejeződik be — vígasztalan, elkeserítő hangokkal. Teljes szakítás a konvencionális szemlélettel, keserű, szinte maradéktalan kiábrándulás.

. . . A darab műfaja meghatározhatatlan. Drámai képsorozat a kiábrándultság jegyében. Egyedülálló mű, tele dramaturgiai képtelenséggel, szerkezeti „hibával" de egységes költői mondanivalóval, az úri hősködés leleplezésével. Nem a görög idők vagy a középkor paródiája, hanem ítélet arról a korról, társadalomról, melyet a XVII. század elején Shakespeare maga körül ilyennek látott . . .

. . . Az emberi eszmények, színpadi konvenciók ilyen mértékű semmibevétele századokon keresztül elriasztotta a színházakat a darab bemutatásától. Shakespeare életében való előadásáról nem maradt fenn más adat, csak az egyik kvartó-kiadás előszava. A költő halála után több mint hatvan év telt el, míg John Dryden átdolgozásában, 1679-ben a Dorset Gardens színház előadta Troilus és Cressida vagy a Későn felismert igazság címmel. Az átdolgozás teljesen meghamisítja az eredeti mű célkitűzéseit, mert úgy bonyolítja a mesét, hogy Cressida nem csalja meg Troilust és becsületében sértve

● Zefirelli rendezése, Firenze, 1949.

öngyilkos lesz. Csak egyetlen adat van rá, hogy a híres Kemble-fivérek 1810-ben a Covent Garden színház számára az eredeti szöveget készítették elő, de ez a munka nem jutott el az előadásig. A darab előadatlan maradt egészen az 1930-as évek végéig, amikor is egy alkalmi vállalkozás kapcsán rövid, de élénk érdeklődés övezte. A mű magyarországi története nagyjából hasonló képet mutat. Tokody János Bihar megyei szolgabíró 1827-ben, a Tudományos Gyűjtemény X. kötetében fordítási mutatványt adott belőle. Ez a fordításrészlet inkább szabad átköltés volt. Amikor az Akadémia 1832-ben határozatot hozott Shakespeare drámáinak lefordítására, a Troilus-t nem vette fel az elkészítendő művek listájára, 1858-ban ugyancsak az Akadémia Lévay József számára vélte „fenntartandónak" a fordítás munkáját, aki azonban bele sem kezdett. 1865-ben elkészült Fejes István fordítása, mely a Kisfaludy Társaság Shakespeare-kiadásának X. kötetében, 1870-ben meg is jelent. Szabó Lőrinc fordítása 1948-ban jelent meg először, a Franklin Társulat kiadásában.

A Nemzeti Színház 1900-ban, Beöthy László igazgatása alatt, az ő átdolgozásában, Zigány Árpád új, merész hangú fordításában (melyet Fábián István név alatt jelentetett meg) mutatta be a Troilust. Ebben az évben hétszer, 1901-ben kilencszer és 1902-ben háromszor került színre, hogy azután teljesen eltűnjön a magyar színházak műsoráról. A szerepeket a Nemzeti legkiválóbb művészei játszották: Troilus: Beregi Oszkár, Cressida: Márkus Emília.

A mű a két és félezer éves színház XX. századi megújulási törekvéseinek légkörében kelt tehát új életre.

Shakespeare közönsége még azért értette, mert a szerző nyilvánvalóan közszájon forgó történetekre és alakokra célzott. De amint kihalt az a nemzedék, az utódok számára elvesztek ezek a fogódzók, s homályos lett minden. Bizonyára ezzel magyarázható, hogy a darab feledésbe merült.

Ám ma, amikor az emberiség két világháború és forradalmak nyomán mindinkább kezd magára eszmélni, ma érthetővé válik a Troilus és Cressida-ban az, ami általános emberi. Ezzel magyarázható, hogy mind többször veszik elő élenjáró színházak, és bonyolult világunk árnyalt kifejezésére törekvő rendezők — nálunk és Nyugaton egyaránt.

Magyarországon a Körszínház próbálkozott vele újra 1966-ban. Az előadást Kazimír Károly rendezte. S most magyar színpadon harmadszorra a Kecskeméti Katona József Színház mutatja be.

Nem történelmi kifestőkönyvet kap a néző a Kecskeméti Katona József Színház előadásában. Minden előadás akkor előadás, ha képes polemizálni. (Hadd emlékeztessünk ezzel kapcsolatban egy éles vitára, amely a szintén Ruszt József rendezte Hamletről folyt Molnár Gál Péter és David Gothard között 1972-ben). A mostani Troilus és Cressida is egyfajta felfogást tükröz; azt, amelyet hitünk szerint Shakespeare itt és most mondhatna a nézőnek.

Ruszt József:

Meditációk rendezés közben

Shakespeare legalább akkora kérdőjelet hagyott hátra, mint amilyen hatalmas a remekmívű életmű. Nemcsak ő maga kérdőjel részleteiben és egészében, hanem művei is mind kérdőjelek, egy-egy kérdés bonyolult hieroglifái.

38 éves volt — állítólag — amikor a Troilus és Cressidát megírta. Állítólag egy évvel a Hamlet után írta. Állítólag tragédia, de van, aki az állítja, hogy komédia. A rutin szerkesztés a színművekhez sorolja: lényegében praktikus és egyértelmű megoldás.

Keserű és szatírikus mű, bár Troilus utolsó monológjait a Hamletéihez szokták hasonlítani. Ha az ember a műben próbálkozik kiigazodni, nyugtalan lelkiismerettel fordul az elemzések és kritikák tömegéhez, de onnan vissza, ismét nyugtalan lelkiismerettel a műhöz, s rádöbben arra, hogy jobb ráhagyatkoznia saját érzékeire, arra a tolmácsra, amely bár a legszubjektívebben, de végül mégis csak a legérzékletesebben képes a művet egy egyszerű történetté alakítani, és ha már történetről lehetséges elmélkedni, érvényessé válik az a spontán etikai értékskála, amelyért az ember eddigi éveit adta és kapta, lett légyen az eddig húsz, vagy éppen harminchat év.

„... arról a dialektikáról beszél a darab, hogy az emberek formálják a társadalmat olyanná, amilyen, hogy azután a társadalom átformálja az embereket olyanná, amilyenek".

Molnár Gál Péter
(Népszabadság 1966. júl. 13.)

„Az ókori vígjátékok óta Cressidával ábrázolják először a csak testi szerelmet. A tragikomédia egyik fele abból származik, hogy Troilus királyfi túlságosan hisz a szép szavaknak és szép fogadalmaknak, s az egyetlen szerelmes éjszakát úgy érti, hogy örökké..."

Molnár Gál Péter
(Népszabadság 1966. júl. 13.)

„Ez a csodálatos tákolmány — se gerince, se végkifejlete — ez a mérgesen szőtt kanavász egyszeri példázata annak, hogy Shakespeare hullahegyek nélkül is tud irgalmatlan lenni..."

Kürti Pál
(Magyar Nemzet. 1966. júl. 10.)

Nem is oly régen azt hittem még, hogy Jan Kott katekizmust adott Shakespeare-hez. Ma már tudom, hogy nem: ő is csak megpróbálta. Nem szeretem, amit erről a műről mond. Az első döbbenetes felismerésem: ebben a műben mindenkinek igaza van, vagy van valami igaza. Thersitesnek, Troilusnak, sőt mi tőbb: Achillesnek is, aki megöli, valóban ocsmányul öli meg Hektort; és Cressidának is, aki pedig valóban ocsmányul hempereg Diomedessel, holott Troilus kendőjét még ott gyűrögeti a keblében; de még Pandarusnak is igaza van, aki arról panaszkodik, hogy miért használják oly előszeretettel a kerítőket, ha munkájuk sikeres végezte után semmibe veszik, sőt megátkozzák őket? És valóban: tehet arról Pandarus, hogy Cressida hűtlen lett?! A kerítők soha nem szerelemre kerítenek! Erkölcsi vonatkozásban Pandarusnak nincs igazán fennkölt „foglalkozása", az igaz —, de logikailag semmi köze „foglalkozásának" a tragikusan ocsmány hűtlenséghez.

No és, éppen azért, mert úgy érzem, itt mindenkinek igaza van, két világháború után könnyű mindent a háborúra kenni és könnyű a művet pacifistának érezni. Valóban van igazságos háború, és igazságtalan, de végülis minden háború szörnyűséges; lehetőleg ki kell kerülni.

Képes Géza írja a londoni Aldwich-színházban látott előadásról: „... Ez a darab nemcsak nálunk, Angliában sem volt a hatásosabb Shakespeare-drámák közül való. De most ez az új Troilus és Cressida már csak azért is hosszú sikerre számíthat, mivel a két címszereplő nagyon tehetséges és rokonszenves színész ...

... Szenvedélyek lobognak előttünk: a háború szenvedélye, amelytől mindenki szenved, a szerelem lángja az ifjakban, amely szinte tébollyá fokozódik Troilusban és Cressidában, kiket a vezérek parancsa szétválaszt egymástól ..."

(Népszabadság 1970. jún. 14.)

„... Ilyen értelemben hűséges az előadás Shakespeare-hez. — írja Földes Mária a Bukaresti Teatrul de Comedie bemutatójáról. — A történelem visszájára fordítása a lángelme gondolata. Ő sugallja a mai rendezőnek, hogy vastagítsa nyugodtan továbbamit ő írt ... A rendező alkotta zárókép is rendkívüli. Thersites, a „mocskosszájú görög" egy közönséges cirokseprővel lesepri a történelem színpadáról annak szánalmas figuráit, majd végigvonul a színen, időnként kiköp, és érthetetlen átkokat mormol maga elé. Ezt már a rendező adta hozzá. Senkinek se lehet kifogása ellene. Shakespeare szellemében tette.

(Utunk, 1965. ápr. 30.)

... Ami Cressida nyelvén szemünk tévedése, az a Troilusén égbekiáltó hűtlenség, a Thersitesén pedig közönséges bujaság, ringyólkodás. Egyszerre három szinten, három szemlélet fénysugarában jelenik meg az esemény, melynek valódi jellege, erkölcsi-érzelmi hatása e három egybevetésből alakul ki nézőben-olvasóban".

Kéry László: Shakespeare vígjátékok
(Gondolat, 1964.)

Ez ma minden józan gondolkodású ember meggyőződése. De! Hector józanul mégis amellett dönt, hogy ezt a teljesen értelmetlen és ocsmány háborút folytatni kell. Szeretem Hectort és igazat adok Hectornak. Tehát nem mondhatom, hogy a művet pacifistának érzem. Itt nem szimplán a háborúról van szó, és nem „ilyen", vagy „olyan" háborúról! Ebben a történetben minden adott szó megszegetik, minden eszmény elárultatik és minden a fonákjára fordul. (Kétségkívül valóban úgy, mint egy szatírában.) De itt a háború csupán alkalom a maga rendhagyó törvényeinek érvényességével arra, hogy az emberi magatartás természetrajzának teljes plasztikájában elénk rajzolódhasson — nemcsak maga a háború, — hanem „az emberiség önbecslésének szinte apokaliptikus méretű nagy elárultatása", ahogyan ezt a mű egyik méltatója megnevezte.

Itt a harc — kinek-kinek a maga karaktere szerint, és helyzete alapján — az emberi önmegbecsülésért, az emberi méltóságtudat jogos birtoklásáért folyik! És ebben senki sem kivétel! S mert Shakespeare ezt a művet — nála talán sehol másutt nem tapasztalt — tárgyilagossággal és a veleérzés keverékével írta meg: kegyetlen tükröt tart elénk, amelybe nagyon kínos belenézni, mert még a költői igazságszolgáltatásnak azt a jóságos és reményt keltő kozmetiká-

● A Troilus és Cressida a Connecticut állambeli Stratfordban rendezett Shakespeare-fesztiválon.

„Vajon lerombolták volna-e Tróját, ha nem lett volna Menelaus, s ha a szép Cressida nem szarvazta volna fel a bátor Troilust? Hans Schalla, a Troilus és Cressida rendezője és adaptálója, aki a művet a Bochumi Schauspielhaus előadásában a Nemzetek Színháza színpadán kívánja bemutatni — úgy látszik kételkedik ebben . . ."
(Jean Tailleur cikke a Les Lettres Francaises 1034. számában.)

ját sem nyújtja vígaszul, amit pedig nála megszoktunk. Vajon miért? Újra egy kérdőjel. Talán mert, — Thomas Mann szavaival élve: — „. . . hogy valakinek fantáziája van, nem azt jelenti, hogy valamit ki tud gondolni: azt jelenti, hogy komolyan veszi a dolgokat . . ." És ezt eddig ilyen kegyetlenül én még Shakespeare egyik művében sem éreztem. Az emberi méltóságért folytatott háború, azt hiszem, így tudom megfogalmazni magamnak a Troilus és Cressida lényegét.

Remekművek világában élni különösen szép, bár néha szorongó életérzés. Remekműveket alkotni: példa és mérce életünk korlátaira és határtalanságára. Egy remekmű érvényessége nem egyszerűen történelmi kategória, történelmi kategória úgyis, mennyire vagyunk képesek ma megismerni és igazolni magunkat, felfedezni emberi méltóságunk mai és örökérvényűségét a remekművek világában; ha nem így van, nincs katarzis, akkor nem jöttünk sehonnan, akkor nem haladunk sehova, akkor egyszerűen csak vagyunk.

HÁZUNK TÁJA

Megtisztelő meghívás érte színházunkat. Részt veszünk a Budapesti Művészeti Heteken, ahol a Troilus és Cressidá-t mutatjuk be. Az előadásra október 22-én este 7 órai kezdettel a Fővárosi Operettszínházban kerül sor.

*

Cressida alakítóját, Szakács Esztert közönségünk a televízióból is jól ismerheti. A művésznőt legközelebb Sásdi Sándor Vízimalom című tv-filmjében láthatják.

*

A Troilus szerepét játszó Farády István szintén nem ismeretlen. Láthatták őt a főiskolásokat bemutató esten és legutóbb, mint műsorvezetőt a nagysikerű Jávor Pál-műsorban.

*

Új tv-szerepre készül színházunk népszerű Jászai-díjas művésze, Fekete Tibor. Ezúttal Romain Rolland Farkasok c. művének televíziós változatában játszik. Külön érdekesség, hogy a filmet a Kecskeméti Katona József Színház volt tagja, az ismert tv-rendező, Hajduffy Miklós rendezi. Fekete Tibor egyébként a nyáron közreműködött a Gyulai Várjátékokon is, Darvas József Hunyadi című drámájában szerepelt Trokán Péter, Tolnai Miklós és Lengyel János társaságában, Kalmár Zsuzsával.

*

Kalmár Zsuzsa és Gurnik Ilona Jászai-díjas színművésznőnk a békéscsabai Jókai Színház Magyar Elektra című drámájában szerepel. Gurnik Ilonát egyébként ugyancsak gyakran láthatjuk tv.-műsorokban. Legutóbb a Minden lében öt kanál című vidám műsorban mondott el egy G. Szabó Judit monológot.

*

Tolnai Miklós nemcsak a Troilus és Cressida-ban, hanem mint vendég a Szegedi Nemzeti Színház Lunacsarszkij: A felszabadított Don Quijote című színjátékának egyik főszerepében is fellép a Budapesti Művészeti Heteken.

*

A filmek és tévéfilmek szereplői között gyakran feltűnik most végzett főiskolás színészünk, Szilárdy István arca. A fiatal művész Kecskemétről került a főiskolára, mégpedig úgy, hogy Simon Zsuzsa Kossuth-díjas rendező felfelfigyelt Anouilh Euridike című darabjában nyújtott nagyszerű epizódalakítására.

Biluska Annamária Nagyváradról került Kecskemétre. A kitűnő színésznőt olyan szeretettel búcsúztatták kollégái, ami szinte példa nélkül áll. Virágeső, ajándékok . . . Mindannyian kikísérték az állomásra és úgy búcsúztatták, mint ahogyan csak azt lehet, akiket nagyon szeretünk. Hisszük, hogy Kecskemét és a megye színházszerető közönsége is hamarosan szívébe zárja.

*

Pécsi Ildikó, színházunk új, országos hírű művésznője még ebben a hónapban a San Sebastian-i filmfesztiválra utazik a magyar filmdelegáció tagjaként.

*

Ruszt József, színházunk új főrendezője a Csokonai-ünnepségek alkalmából Debrecenben a Tempefőit és a Karnyónét rendezi.
Sokat utazik majd a két város között Trokán Péter is, aki Debrecenből került vissza Kecskemétre, erre az évadra azonban a Debreceni Csokonai Színház igazgatósága vendégszereplésre hívta meg.

*

Kendeffy Gyula, a Miskolci Nemzeti Színháztól hozzánk került fiatal színész vette át a Disszidálni Pestre is lehet című zenés kalandjátékban Feri szerepét.

Miszlay István, színházunk új igazgatója 10 évvel ezelőtt megteremtette a Gyulai Várszínházat. Azóta is művészeti vezetője a Várszínháznak és az egyik produkciót rendezi. (Az idén Darvas Hunyadi drámáját) Igazgatónk már megkezdte az 1974. évi várszínházi műsor előkészítését.

*

Még ebben az évben megnyílik Kecskemét második színháza, a volt megyei tanács nagytermében. A Kamaraszínház nemcsak a Katona József Színház otthona lesz, hanem szeretné összefogni itt mindazokat a törekvéseket, amelyek a színházkultúra fejlesztését szolgálják. Teret kíván adni az amatőrszínjátszóknak is, áthidalhatóvá téve azt a látszatkülönbséget, ami hivatásosok és amatőrök között mutatkozik. Színházunk szeretné továbbá vendégül látni a budapesti és vidéki színházak legjelentősebb stúdió-produkcióit. Végül pedig lehetőséget akarunk teremteni a mi művészeinknek is, hogy önálló estcket rendezzenek.

A Kamaraszínház első bemutatója november 9-én Jovan Hristic Savonarola és barátai című műve lesz. Az előadást a most idekerült Szőke István rendezi.

*

Mind népszerűbb a gyermekszínház Kecskeméten. Az idén november 11-én Sharpentier Varázshegedű című bűbájos zenés mesejátékát mutatjuk be. Újdonság, hogy ebben az évben nemcsak Kecskemété és Bajáé lesz a gyermekszínház, hanem eljuttatjuk a megye több művelődési házába is, hiszen a gyermekdarabok iránt mindenütt nagy az érdeklődés.

Poós Éva jelmezterve
(Fotó: Szomor Tamás)

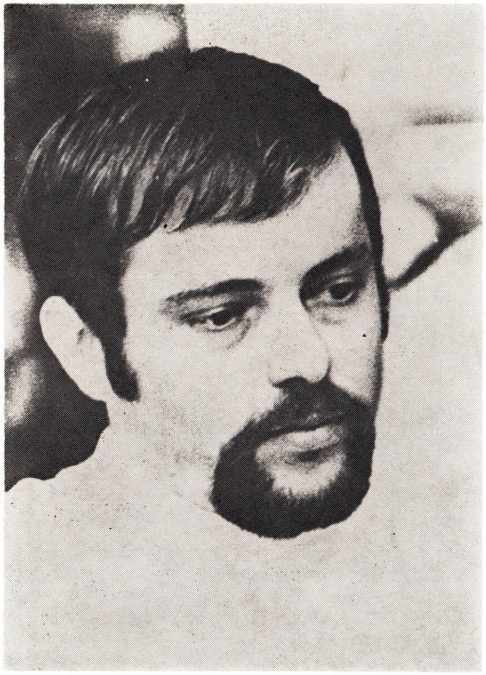

LELEPLEZNI AZ EMBERTELENSÉGET

Az előcsarnokban kamarakiállítást rendeztünk Pálfy Gusztáv szobrászművész domborműveiből.

— Szívből megörültem Miszlay István igazgató tervének — mondja az ismert fiatal művész —, amikor közölte: ezentúl rendszeresen kamarakiállításokat akar tartani a színházban. Nagyon jó ötlet. Nemcsak azért, mert eggyel több alkalom nekünk, képzőművészeknek, hogy a közönség elé álljunk. Úgy hiszem, ennél többről van szó. Arról, hogy a színházba befogadásra kész lélekkel jön az ember. Nagy pillanat számunkra, hogy így tálkozik a néző a modern képzőművészettel.

— Hadd kapaszkodjunk bele a szóba: modern. Shakespeare háromszázötven éve halott. Csakugyan jó alkalom egy annyira tudatosan modern művész számára, mint Pálfy Gusztáv, egy Shakespeare-előadás?

— Jó, kötözködjünk... Először is: Shakespeare igenis modern. Mindig modern. mert örök. Erre épp ez az előadás lehet a példa; a Troilus és Cressidát csak most kezdjük igazán érteni... Másodszor: ez a mű különösen modern; mintha a mi szívünkből szólna a háború ellen. A mai művészeknek is az a legfontosabb mondanivalójuk, ahogyan Shakespeare mondta: a művész dolga tükröt tartani a világ elé. A mi korunk bonyolultabb, mint az övé volt. A tükör némelykor nehezebben érthető. De nekünk is az a célunk, hogy értsenek bennünket. Ezért fontos, hogy fogékony lélekkel közeledjenek műveinkhez, mert akkor ez a tükör könnyebben érthető. Megismétlem tehát: nagyszerű, hogy itt a színházban találkozhatnak a képzőművészek a közönséggel!...

— Mi a témája mostani kiállításának?

— Két gondolatkört szerettem volna felölelni. Az egyik: a természet és az ember. A természet, amelyet eddig mindig csak legyőzni igyekeztünk, most hirtelenül segítségre szorul. Gondoljunk a szennyeződés elleni mindinkább világméretű mozgalomra. Baj van a világgal. Nem tékozolhatjuk tovább a természeti környezetet, mert magunk ellen tesszük... Én a fővárosból jöttem Kecskemétre. Ha eddig csak tudtam a természetről, hogy kincs, itt meg is szerettem. Tudatosan és érzelmileg kötődöm hozzá. S a művész ebből a két elemből táplálkozik: a tudatos felismerés érzelmi átéléséből... A másik fontosnak érzett mondanivalóm: az ember és a társadalom viszonya. Ezt igyekeztem kifejezni az itt kiállított domborművek egy jelentős hányadán.

— Mit mondana el a képzőművész műveiről szóban is?

— Az alkotó ember ún. örök téma. Megkíséreltem ezt a gondolatot a Kéz című művemben a végtelenségig leegyszerűsíteni. A következő szimbólumban találtam megoldást: egy tenyér lenyomata, benne egy plakett... Az ember ott hagyja a keze nyomát a világon. S hogy valóban az ember nyoma, arról a plakett klasszikus görög szépsége tanúskodik... A másik: a Karmester. A karmester mozdulata széles ívben átfogja az énekkart anélkül, hogy alakja kiemelkednék közülük. Nem uralkodik rajtuk; ő csak az első az egyenlők között. Ez napi politikai program is ma, amikor a demokratizmus fejlesztésén dolgozunk, ám ugyanúgy örök téma, amióta az ember maga csinálja történelmét... S még egyet említenék a többi közül: a Robinzont. Korunk problémája a magány, az atomizálódó társadalom rémképe. Az én Robinzonom vas-erdő közepén áll, kívüle az egyetlen élőlény a képen egy madár. Robinzon már csak ehhez kötődik, csak ennek a rikácsolására van füle. De úgyanígy állhatna esernyőjével a karján egy nagyváros forgatagában is, semmivel sem volna több köze az emberekhez... Rémkép? Mint Becket és Ionesco drámái?... Nem rémképnek szántam, „csak" figyelmeztetésnek. Nem ijesztgetni akarok, nekem elég ha a néző elgondolkodik azon, amit látott...

KÖVETKEZŐ BEMUTATÓNK:

Schöntan—Kellér—Horváth

A SZABIN NŐK ELRABLÁSA

zenés bohózat

Műsornaptár

Október	26. péntek	Katona bérlet
Október	27. szombat	Csortos bérlet
Október	28. vasárnap este	Madách bérlet
Október	30. kedd	Somlay bérlet
Október	31. szerda	Kelemen bérlet
November	1. csütörtök	Déryné bérlet
November	2. péntek	Blaha bérlet
November	3. szombat	Jászai bérlet
November	4. vasárnap du.	Tsz és nyugdíjas bérlet
November	4. vasárnap este	Bérletszünet
November	6. kedd	CSÉB bérlet
November	7. szerda	Bajor bérlet
November	8. csütörtök	Arany bérlet
November	9. péntek	Bérletszünet
November	10. szombat	Berky bérlet
November	11. vasárnap du.	Móra bérlet
November	11. vasárnap este	Bérletszünet
November	13. kedd	Főiskolás bérlet
November	14. szerda	Bérletszünet
November	15. csütörtök	Bérletszünet
November	16. péntek	Bérletszünet
November	17. szombat	Bérletszünet
November	18. vasárnap du.	Gózon bérlet
November	18. vasárnap este	Bérletszünet

Október 28-án, vasárnap du. fél 3 órakor Troilus és Cressida — Gózon bérlet
November 11-én, vasárnap de. 10 órakor Varázshegedű mesejáték
November 18-án, vasárnap de. 10 órakor Varázshegedű mesejáték

Az előadások du. 3 és este 7 órakor kezdődnek. Hétfő szünnap.

SHAKESPEARE:

TROILUS ÉS CRESSIDA